

u bou

toneelgroepamsterdam + **SCHAUSPIEL ESSEN**
van alfred jarry, simon stephens regie sebastian nÜbling

ubu

rolverdeling op de achterzijde

van alfred jarry, simon stephens

regie sebastian nübling

dramaturgie corien baart, thomas laue

scenografie/kostuums muriel gerstner

muziek lars wittershagen

productie toneelgroep amsterdam/schauspiel essen

assistentie regie thomas ladwig, matthias mooij

assistentie scenografie henriette barniske

assistentie kostuums melanie hensler, alice nierentz

hoofd techniek & productie götz schwörer

productieleiding edith den hamer

techniek arist richartz (1° inspiënt), marc bender, lea gscheidel, timo merkies, marten de wijs, peter zwart

boventiteling eric borgman

kostuumatelier wim van vliet (hoofd), farida bouhbouh, kleadsters: micheline d'hertoge, jacolien honders

kap & grime david verswijveren

decor uitgevoerd door schauspiel essen

castingadviezen hans kemna

fotografie arno declair, jan versweyveld, roddy mac mahon

grafisch ontwerp roddy mac mahon, jan versweyveld

publiciteit pauline van kordelaar

druk ssp amsterdam

met dank aan isabel meloen, www.macbike.nl

copyright © verlag der autoren, frankfurt am main all rights reserved

team schauspiel essen

regie stage max nübling **kostuum stage** lydia böhm **technisch directeur** daniel

kaiser **hoofd atelier** ralf gehrke **hoofd techniek toneel** michael lüdiger

1° inspiënt stephan abeck **hoofd belichting toneel** michael hälker **hoofd**

geluid sabine bormann **rekwisiteurs** georg cichosz, dirk lücker **hoofd kostuum**

ursula peters **hoofd kap & grime** karola baumgart

Het eerste deel van de voorstelling is gebaseerd op Koning Ubu van Alfred Jarry en fragmenten uit andere stukken van Jarry. De vertaling kwam tot stand tijdens de repetities op basis van vertalingen van Heinz Schwarzingen (Duits) en Gerardjan Rijnders (Nederlands). Het tweede deel van de voorstelling ontstond door een schrijfopdracht aan Simon Stephens, uit het Engels vertaald door Barbara Christ (Duits) en Gerardjan Rijnders (Nederlands). Met dank aan Julius Hendriksen en Anouk Kaiser (juridisch advies).

synopsis

De vraatzuchtige en machtsbeluste Ubu wordt door zijn vrouw aangespoord om door grof geweld de troon te veroveren. Met enkele getrouwen doodt hij de koning en de koningin van Polonië, waarna hij zijn eigen regime installeert. Alles wat verwijst naar het oude koninkrijk, de oude beschaving, wordt vernietigd. Zijn staatsgreep, die als een kinderlijk revolutiespelletje begint, ontgaat gaandeweg in een genadeloos en onberekenbaar terreuregime. De zoon van het vermoorde koningspaar, Bubelas, keert terug en zoekt rechtvaardiging. Dan is er nog maar één oplossing: de totale oorlog. Het absurdistische verhaal krijgt een hedendaags vervolg als oorlogsmisdadiger Ubu berecht wordt door een internationaal strafhof. Ubu wordt beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid. Maar welke misdaden werden feitelijk gepleegd en hoe kunnen deze worden bewezen? Is ons geciviliseerde rechtssysteem toereikend om misdaden op grote schaal te kunnen bestraffen? Is taal in staat de kern van het kwaad voor iedereen verstaanbaar uit te drukken?

auteur **alfred jarry**

Alfred Jarry (1873-1907) schreef op jonge leeftijd verschillende stukken over het personage Ubu, waarvan de bekendste Ubu Roi is. Jarry bedacht Ubu aan het einde van de 19^e eeuw als studentengrap: een persiflage van zijn leraar Latijn, geïnspireerd op Macbeth. Niet wetend hoeveel Ubu weg zou hebben van despoten van latere tijden, die hele volkeren aan hun bloedige regels onderwierpen. Jarry was gefascineerd door het anarchisme dat de gevestigde maatschappelijke structuren omver werpt om op de ruïnes een nieuwe structuur te stichten. In zijn absurde Ubu-stukken bestaat er geen enkele logica en is ieder verschijnsel een uitzondering op de regel. Ubu is vulgair in een vulgaire wereld.

auteur **simon stephens**

Simon Stephens (1971) is als schrijver in toenemende mate een belangrijke stem in het Engelse theater. Stukken van zijn hand zijn onder meer: *On the shore of the wide world*, *Motortown*, *Pornography* en *Harper Regan*. Stephens toont in zijn werk de invloed van problemen uit de grote, gewelddadige wereld op gewone mensen. Ieder mens is deel van de cultuur waarover Stephens het liefst zou roepen: 'We hebben het allemaal verpest!' Zijn blik op de samenleving is hard: de identiteit van mensen is wankel, omdat ze slechts wordt bepaald door macht en geld. Opgekropte angst uit zich in geweld. In het schrijven toont zich Stephens' milde kant: zijn personages proberen stevast een orde te scheppen in de chaos, een houvast te vinden in de onzekerheid door te zoeken naar liefde, geruststelling, rechtvaardigheid. Uit het werk van Stephens is een minutieuze en liefdevolle zoektocht te lezen naar een antwoord op de vraag: Hoe troosten we ontoestbaarheid?

‘Mensen zijn niet in staat te vergeven
wat niet bestraft kan worden
en niet in staat te bestraffen wat
onvergeeflijk blijkt te zijn.’

Hannah Arendt

regie **sebastian nübling**

Sebastian Nübling (1960) is een veelgevraagde regisseur bij de grote huizen in Duitsland. Hij oogst succes met een theatertaal die de traditie van het wereldrepertoire verbindt met een eigenzinnige, fysieke acteerstijl. Hij volgt daarbij geen enkele trend. Nüblings ensceneringen lijken een steeds weer opnieuw gemaakte jas, een choreografie voor een tekst. Zijn regies kenmerken zich door een groot aantal figuren op het toneel, karakters die zich verdubbelen, teksten en emoties die vorm krijgen in ruimtelijke dynamiek eerder dan in individuele acteerprestaties. Sinds enkele jaren werkt Nübling samen met scenografe Muriel Gerstner en componist Lars Wittershagen. Nübling: 'Ik zoek een fysieke logica. Deze logica ontstaat uit een zoektocht naar alle emoties en zijnstoestanden die achter de woorden liggen. De acteurs vertalen die in actie, in alle vormen en toonaarden die maar mogelijk zijn. Daaruit maak ik een concentraat. Op deze manier worden structuren voelbaar, die mensen onbewust met elkaar verbinden. Ik wil de toeschouwer in een gebied brengen, waarin hij zich normaal gesproken niet zou bevinden. Een onzeker gebied waar je geen voor de hand liggende conclusies kunt trekken. Wat interessant is aan theater en aan kunst is de kracht van ambivalentie.'

'De ware schuldigen zijn zij die de publieke opinie misleiden en misbruik maken van de onwetendheid van het volk door verontrustende geruchten te verspreiden en de alarmklok te luiden, waarmee de natie en daarmee ook andere naties worden aangezet tot vijandschap. De ware schuldigen zijn zij die uit eigenbelang of aandrift voortdurend verkondigen dat oorlog onvermijdelijk is, hetgeen door hun toedoen ook bewaarheid wordt, terwijl ze zelf beweren dat ze niet bij machte zijn die oorlog te voorkomen.

De ware schuldigen zijn zij die het algemeen belang opofferen aan hun eigen persoonlijke belang waarvan ze zo weinig begrijpen, en die hun land een stiele politiek van conflicten en vergeldingen voorhouden. In werkelijkheid is er geen heil, geen uitweg voor kleine landen noch voor grote naties, anders dan door eendracht of verzoening.'

Baron d'Estournelles de Constant, 1914, voorzitter Internationale Commissie ter Onderzoek van de Oorzaken en het Verloop van de Balkanoorlogen

Als er ooit recht moet worden gedaan aan de slachtoffers van deze gruwelen, als de mensheid ooit paal en perk wil stellen aan dit misdadige geweld, moeten de risico's die wij willen nemen, de wilskracht die wij inzetten en de inspanningen die wij ons willen getroosten sterker zijn dan alles

wat daartegenover wordt gesteld door de ergsten onder ons: zij die ons willen doen geloven dat ze boven de wet staan.

Carla Delponte, 2008, voormalig hoofd-aanklager van het Joegoslavië- en Rwandatribunaal

Uit: Mevrouw de aanklager (2008), Carla Delponte

ubu

enter ghost

stadsschouwburg amsterdam (020 624 23 11)

try-out za 01, première zo 02, ma 03, di 04, do 06 t/m za 08 mei 10

wijzigingen voorbehouden

toneelgroep amsterdam

Toneelgroep Amsterdam is het stadsgezelschap van Amsterdam en het grootste toneelgezelschap van Nederland. Met 300 voorstellingen en tien producties per seizoen is TA een toonaangevend en innovatief repertoiregezelschap van internationale allure dat wordt geleid door Ivo van Hove. Kern is een ensemble van 21 acteurs. Bekende voorstellingen zijn Angels in America, Romeinse tragedies, Het temmen van de feeks, Rouw siert Electra, Opening Night en Scènes uit een huwelijk. TA-2 is het platform van TA voor de ontwikkeling van (regie)talent. TA-junior verzorgt educatieprojecten en juniorvoorstellingen voor en door jongeren. TA-extra is de verzamelnaam voor alle randprogrammering zoals inleidingen en workshops. TA-alliantie werkt samen met mightysociety van Eric de Vroedt en met Female Economy van Adelheid Roosen.

ensemble

barry atma, kitty courbois, jacob derwig, roeland fernhout, renée fokker, fred goessens, janni goslinga, marieke heebink, fedja van huêt, chico kenzari, hans kesting, hugo koolschijn, hadewych minis, chris nietvelt, celia nufaar, frieda pittoors, alwin pulinckx, halina reijn, eelco smits, karina smulders, leon voorberg

schauspiel essen

Onder leiding van intendant Anselm Weber heeft het repertoire gezelschap een centrale plek verworven in de Ruhrregio. Het laat zich inspireren door de stad van nu en van de toekomst, en biedt hierbij een nieuwe kijk op zowel klassieke als eigentijdse stukken. Gezichtsbepalend zijn de regies van David Bösch, Roger Vontobel en Nuran David Calis. Schauspiel Essen werd meermaals tot het theater van Nordrhein-Westfalen uitgeroepen en neemt tijdens RUHR.2010 een centrale plek in.

ensemble

friederike becht, therese dörr, matthias eberle, bettina engelhardt, fritz fenne, christoph finger, lukas graser, siegfried gressl, andreas grothgar, jürgen hartmann, katja heinrich, barbara hirt, holger kunkel, raiko küster, nicola mastroberardino, kristina-maria peters, roland riebeling, nadja robiné, dimitrij schaad, krunoslav šebrek, werner strenger, rezo tschchikwischwili, judith van der werff

www.tga.nl | info@tga.nl | marnixstraat 427 1017 pk amsterdam | t: (020) 795 99 00 | f: (020) 795 99 01

09|10

la grande bouffe

naar de film van rafael azcona - francis blanche - marco ferreri

regie johan simons

productie toneelgroep amsterdam/ntgent
t/m mei 10

angels in america

van tony kushner

regie ivo van hove

mei 10

la voix humaine

van jean cocteau

regie ivo van hove

jun 10

opening night

van john cassavetes

regie ivo van hove

productie toneelgroep amsterdam/ntgent
jun 10

NL-RUHR

De voorstelling Ubu is onderdeel van NL-RUHR, het platform voor Nederlandse culturele activiteiten in het Ruhrgebied tijdens het Culturele Hoofdstadjaar RUHR.2010. Theater Instituut Nederland (TIN) ondersteunt en promoot Nederlands theater. Binnen het NL-RUHR platform tekent het TIN voor het theater- en dansprogramma.

ubu

nicola mastroberardino
frieda pittoors
leon voorberg
dimitrij schaad
roland riebeling
roeland fernhout
werner strenger
judith van der werff
hadewych minis
alwin pulinckx

deel 1

ubu
ma ubu
dogpile
mcclub
norbert nurdle
norbert nurdle
koning/geweten
koningin
bubelas
achras heath

deel 2

ubu
rechter
dogpile
mcclub
norbert nurdle
verdediger
geweten/bewaker
ma ubu/vertaler
aanklager
achras heath

